

Lo Catalanista

Diari defensor dels interessos morals y materials de Catalunya

La correspondencia al Director. | Los originals no 's tornan

Direcció y Redacció: CALDERÓN, 36

Administració: PLASSA Sant ROCH, 11

Representació Administrativa á Barcelona

Llibreria de Alvar Verdaguer Rambla Mitj, 5

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Sabadell.	4 rals al mes.
Fora.	14 " trimestre
Un número sol.	5 céntims.
Anuncis á preus convencionals.	

L' establiment de litografia, impremta y grabats de

===== **M. BROSSA** =====

s' ha traslladat al CARRER DE S. JOSEPH, 7.

GANGAS.—Pera vendre. Duas prempas pera enfardar

Una pastera ab tots sos accessoris.

Una tampa pera forn ab tots sos accessoris.

Una máquina y caldera de vapor de dos caballs de forsa, sistema «Corliss», alta presió, casi nova.

Tot en bon estat y á preus reduhidíssims.

Informarán: Arrabal de dins, 22. — SABADELL

NOTAS AGRICOLAS

Tres anys seguits que, degut á la falta de pluja, se perdian las cullitas dels secans. A las de fa pochos dias se deuen los desbordaments dels rius Tordera, Besós y Llobregat, que tants danys han ocasionat á las comarcas per ahont passen. Novas pérduas per l' agricultura catalana, que ab sas vinyas destruhidas per la filotxera, sas terras de sembradura improductivas per falta d' adobs y aygua, sense boscos ni bestiar, que l.

pobresa dels pagesos de montanya ha obligat á vendre pera pagar la contribució, la usura ó la picossada del fill que entrava á la quinta, presentava ja un cuadro prou trist.

A tanta desventura s'hi afegeix avuy la pèrdua de cullitas y las destrossas causadas per las inundacions en sos regadius que son nostras terres més productivas. Sols l' amor que per ella sent lo pagés que ab sas suadas la ruixa y sa frugalitat y amor al treball lo poden fer triomfar de tanta desgracia.

Las regions més castigadas han sigut lo Plá de Tordera y 'l del Llobregat.

En lo primer, además de pèrdres las plantas que tenian á la terra, la riuhada se n' ha endut aquesta cap á mar, deixant en son lloch sorra y pedras. En la segona, las ayguas han causat tal destrossa, que ni ab dos ni ab tres articles com aquest podria referirla ni darne idea sisquera. Desde Castelldefels á ca 'n Tunis y de Mar y Sant Vicens dels Horts, corrent las ayguas en mil direccions diferentas y formant novas céquias, destruhiren sembrats y fruyterars aixera gallant la terra y estanyant tot lo Plá de Llobregat.

Los perjudicis causats per aquesta inundació son tant grans que fa impossible indemnisar individualment á tots los perjudicats. Per importants que sian las suscripcions que s' obriran no representarán més que una cantitat insignificant, comparat als milions que valen las cullitas perdudas y las terras malmesas. Lo millor destí que pot darse als fondos recullits es destinarlos á la construcció d' obras públicas com lo desvío y encaixonament del riu y 'l camí vehinal del Prat á Barcelona, que tothom regoneix son necessarias. Sobretot la primera, lograntse d' aquest modo afavorir als pobres dels pobles, que trobarian feyna segura en tals treballs. Aquest es lo modo de pensar de la majoria del reunits fa alguns dias, autoritats y representants de las principals corporacions de Barcelona, que, á iniciativa del Excm. Sr. Gobernador Civil de la Província, se juntaren pera recullir fondos ab que acudir en auxili de nostres germans del Llobregat. De tot cor los felicitem á tots.

La causa de tanta pèrdua ha sigut la falta de defensas y las moltas voltas y revoltas que 'l Llobregat fa desde Martorell á mar. Si 'l riu estigués ben encaixonat y s' hagués rectificat, com tothom demana, no tindriam que dóldrens avuy de tals desastres. Molts han sigut los projectes que s' han presentat pera realisar aquesta obra y últimament lo del enginyer senyor Garcia Faria. Mes vejent los pobles del pla que no arribava may la hora de realisarne cap, per medi dels seus representants en la Diputació lograren que aquesta acordés en sessió del 16 de Desembre del any 1891 empendres, junt ab los pobles y propietaris, aquesta obra. A tal fi demanaren al ministre de Foment, 2b fetxa de 9 de Janer de 1892 que presentés lo corresponent projecte de ley perque 's poguessin portar á cap las obras d' encaixonament y rectificació del riu baix las bases de

cessió del llit actual y la determinació dels medis legals pera reunir fonsos per l' acabament de las obras. Ab tot y haver apoyat aquesta instància l' arcalde de Barcelona, los ajuntaments y propietaris de tots los pobles del pla, los diputats á Corts y senadors catalans y d' haver transcorregut sis anys, los ministres de Foment no han resolt altra cosa sinó que passés á estudi de la Direcció d' Obras publicas perque formulés l' oportú projecte. De modo que no pot dirse que 'ls habitants del pla del Llobregat que are son víctimas de la inundació no haguessin previst que, dat l' estat del riu, podia causar grans danys.

Pera defensa de las poblacions riberencas y de totas las terras del Pla van demanar la rectificació, que 's comprometian á pagar junt ab la Diputació Provincial. Culpis, donchs, al Estat Central dels milions perduts.

D' haverse pogut resoldre l' expedient dins de la Provincia las obras ja haurian sigut fetas, evitantse las desdixas d' are. Devant d' un fet semblant sembla mentida que no caygui la vena dels ulls de molts catalans que creuhe: encare ab aquest Estat centralista oficinesch que no es bo més que per posar trabas á tot matant tota inicitiva.

Que aprenguin també las víctimas y 'ls pobles perjudicats y vegin quin es lo resultat del caciquisme.

Hi pot haver cosas més sense solta que 'l que la vida de centenars de personas y tants d' interessos depenguin d' un ministre y dels resultats d' un expedient que may s' acaba? No demostra tot aixó la rahó ab que demaném los catalanistas la autonomia? Fobles del Pla, que al menys vos serveixi la desventura present per ensenyansa de demà! Agricultors catalans, escarmenteu en los del Llobregat!

JOAQUIM AGUILERA.

MOSSEN JACINTO VERDAGUER

Ab gran satisfacció llegim en lo *Bolletí Oficial Eclesiàstich* d' aquesta Diócessis, corresponent al dia 8 d' aquest mes:

Per conduyt de Nostre venerat Germà l' Excm. é Il·lm. Sr. Arquebisbe Bisbe de Madrit-Alcalá, hem rebut lo document següent, escrit de puny y lletra del Rnt. D. Jacinto Verdaguer, Pbre., qui s' ha obligat á publicarlo en los periódichs de Barcelona que havian insertat sos escrits referents á la qüestió que motiva aquest acte:

«J. M. J

Excm. Sr. Bisbe de Vich.

Madrit, 6 de Janer de 1898.

Mon venerat Sr. Bisbe: A impulsos de la gratitut y del afecte filial, acudesch á V. E. pera protestar de ma adhesió á sa persona y á sos preceptes, y pera manifestarli que sols á sa bondat fio 'l remey de la situació en que m' ha colocat una serie de circunstancias lamentables.

Ociós crech recordar l' història de successos bastant coneguts per desgràcia, y qual aspecte més trist per mi es lo que alguns me considerassen com rebelde á las ordres de mon Prelat. Ab tota l' energia de ma ànima declaro que no he tingut intenció d' agraviar á V. E. ni de perjudicar en lo més mínim á la Santa Iglesia, per quals divinas ensenyansas estich disposat á vessar fins l' última gota de ma sanch.

Deu Nostre Senyor se digna afavorirme ab una creu de la que no he sabut traure tot lo profit espiritual que debia; y per aso demano perdó á sa Divina Majestat que, segurament, no ha de negármel. També espero que l' esperit magnànim de V. E., que tantas proesas ha realisat ab universal admiració, manifestará, una vegada mes, sa caritat sens límits pera qui d' ella necessita y es de V. E. afectíssim súbdit y.

Q. B. S. A. P.

Jacinto Verdaguer, Pbre.»

En sa vista, y atesas las repatidas seguritats que Nostre venerat Germà de Madrit y altras personas respectabilíssimas de la Cort, hont résideix fa algun temps lo Rnt. Jacinto Verdaguer, Pbre., Nos donan respecte de las promesas y bons propòsits que ha fet y manifestat de volguer viure y portarse, ab l' auxili diví, com correspon á un bon Sacerdot, y enterament subjecte á las ordres de son Prelat; hem vingut en aixecar al citat Prebere Rnt. Verdaguer la suspensió que li havia imposat Nostre discret Vicari General y tornarli 'l permís per celebrar la santa Missa.

Donem gracias á Deu y á sa Mare Sentíssima.

Vich, 5 de Febrer de 1898.

† JOSEPH, BISBE DE VICH.

Seguirém nosaltres pregant á Deu per que tots los entrebanchs que ha trobat en son antich triumfal camí de sacerdot y de poeta cristià Mossen Jacinto Verdaguer acaben de desaparèixer y puga ab l' alegria y tranquil·litat d' avans cantar las esperansas del cel que tan' dolsas notas posaren en sos llibres. Tots sos amichs fan y faràn lo mateix.

(De *La Veu del Montserrat* de Vich.)

SECCIÓ REL·LIGIOSA

Sants d' avuy.—Onessim bisbe y martir; Julià y altres cinch mil martirs; Gregori X papa y confessor; Faustí bisbe y confessor y Santa Juliana verge y martir.

En la terrible persecució de Dioclesià, Sant Julià bisbe d' Alexandria se refugià ab molts altres bisbes sacerdots y fiels seguidors de Cristo, al gran monastir d' Andrinopoli ahon foren prompte acomessos pels pagans y sacrificada tota aquella multitud de refugiats y ab son valerós prelat al devant alcansaren la palma del martiri.

PARROQUIA DE SANT FELIU.—Missas en sufragi de Jacinta Benassat Vda. de Garriga, Feliu Fontanet Casali, y á dos quarts de nou, tres oficis dobles y missa funeral de Joseph Guitart y Fortuny.

PARROQUIA DE LA CONCEPCIÓ.—Missa en sufragi de Isidro Ribatallada y Torras.

Notas oficials

AJUNTAMENT CONSTITUCIONAL DE SABADELL

Heus aquí lo resultat del sorteix verificat lo diumenge passat per aquest Ajuntament, dels joves concurrents d'aquesta ciutat al actual Reemplás:

Joseph Alimon Martí, n.º 127.—Francisco de A. Arch Cabanas, 6.—Antoni Avellaneda Casablanques, 147.—Salvador Alavedra Tiana, 90.—Marian Arnella Salvans, 88.—Valentí Alemany Claramunt, 113.—Marian Armengol Burgués, 110.—Miquel Abad Ribera, 101.—Joaquim Alavedra Monell, 89.—Marceliano Aguilera Utesá, 139.—Joseph Abril Llinés, 95.—Francisco Almestoy Gavin, 92.—Ramon Altes Homs, 41.

Climent Basachs Inglada, 57.—Joseph Bañeras Torras, 22.—Juli Bosch Altayó, 105.—Francisco Balsach Joanico, 125.—Joan Bracons Carol, 39.—Agustí Brujas Planas, 25.—Rafel Busqueta Sanmiquel, 65.—Joseph Badia Llonch, 5.—Joseph Borrás Alcaide, 3.—Jaume Buxonat Ventura, 66.—Joseph Baulies Aguilá, 33.—Albert Buxeda Domenech, 13.—Jordi Borrell Pérez, 31.—Bonaventura Benaiges Agustench, 131.—Enrich Bosch Humet, 160.—Antoni Bernabeu Molinas, 43.

Joan Coneso Vinardell, 150.—Francisco Costa Bas, 42.—Joaquim Carol Obiols, 146.—Francisco Colomer Munné, 38.—Pere Colomer Peig, 16.—Enrich Casanovas Argelaguet, 138.—Joan Cruz Riera, 17.—Francisco Cunillé Riera, 157.—Salvador Codina Durán, 129.—Francisco Costa Mimó, 81.—Feliu Claramunt Ustri, 63.—Joan Casamiquela Burgués, 51.—Joseph Codina Segura, 165.—Joseph Clavé Bellido, 119.—Pera Costa Castellvell, 171.—Joan Coll Costa, 122.—Antoni Carbonell Borrell, 7.—Agustí Candela García, 58.—Joseph Cruells Oller, 137.—Bernat Casamitjana Sallent, 69.—Joseph Casamitjana Sallent, 130.

Miquel Calmases Dragó, 117.—Vicents Duch Rodríguez, 148.—Enrich Daví Tiana, 154.—Joan Domenech Samaranch, 153.—Emili Dalmau Perramon, 55.

Jaume Espínal Gomis, 67.—Antoni Estruch Alsina, 161.—Joan Escursell Sallarés, 10.—Emili Elias Xalapeira, 29.

Joseph Figueras Ustrell, 145.—Miquel Font Imá, 102.—Salvador Folch Utesá, 30.—Joseph Font Gili, 1.—Jaume Farré Valls, 53.—Joan Ferrando Figueras, 9.—Joan Fernandez Gomez, 149.

Carles Grau Badiella, 174.—Joseph Graupera Jó, 45.—Rafel Grí Roset, 2.—Arcís Giralt Anfruns, 172.—Joan Gallemí Vila, 116.—Joseph Graupera Feliu, 64.

Salvador Junoy Arús, 135.

Pere Llobet, 91.—Jaume Llobet Oliva, 61.—Lluís Llonch Borrell, 107.—Emilio Llobet Mola, 56.—Joseph Lloberas Iscla, 118.—Joan Llongueras Jané, 144.—Joan Bta. Llinares Perez, 167.

Jaume Moratonas Forrellach, 20.—Joan Más Urpí, 109.—Salvador Mañosa V.ñals, 103.—Pere Moneunill Rovira, 94.—Joaquim Morral Casa-

blancas, 96.—Joan Manau Moratonas, 155.—Felip Munné Benessat, 134.—Joseph Matalonga Alsina, 19.—Joseph Martí Paris, 123.—Joseph Masllovet Sanmiquel, 23.—Miquel Mañosa Torres, 79.—Angel Monegal Guix, 158.—Francisco Monsech Planas, 18.—Joseph Manent Masabeu, 162.—Joan Munné Ramoneda, 52.—Tomás Monistrol Prat, 14.—Joan Margarit Pascual, 4.—Pau Marciñach Sarries, 70.—Jaume Mainé Casanellas, 46.—Climent Masanell Creus, 24.—Emili Miralles Matarrodona, 21.—Domingo Monné Florensa, 159.—Gabriel Manresa Adseries, 99.—Mateo Morral Roca, 132.

Joseph Novell Prats, 106.—Joan Nunell Feliu, 163.—Martí Nogués, 37.

Ramon Orpella Rubies, 35.—Magí Obach Orobitg, 77.—Lluís Obradors Cerdá, 141.

Antoni Paloma Creus, 164.—Eduard Peig Serrabogufà, 40.—Joseph Panadés Rovira, 28.—Joseph Pailerola Serra, 54.—Pere Padrós Santamans, 121.—Romualdo Pujol Però, 12.—Joan Picó Arall, 48.—Joan Pineda Folch, 98.—Joseph Puig Romeu, 36.—Joseph Palet Alonso, 44.—Carles Pascual Viñals, 76.—Francisco de A. Planas Doria, 111.—Joseph Palau Brunat, 80.—Joan Palau Brunat, 143.—Julià Pagés Batlló, 59.—Menna Palat Manau, 68.—Félix Palat Manau, 34.

March Romeu Rius, 84.—Salvadó Rimblas Olivé, 112.—Félix Rusca Roca, 47.—Esteve Roca Sarici, 115.—Ramon Romeu Saret, 11.—Pere Riera Alert, 26.—Joan Riba Voltà, 126.—Francisco de A. Ramis Roda, 97.—Joseph Rós Casablanques, 136.—Joseph Renóm Costa, 142.—Jaume Rovira Sallarés, 93.—Manel Rull Gestí, 108.—Lluís Rós Amat, 32.—Joseph Ruis Castella, 15.—Genís Ribé García, 86.—Joseph Rimblas Casas, 124.—Joseph Ribera Llumà, 50.

Joan Serra Ustrell, 78.—Joan Sallent Prat, 8.—Joseph Soley Amat, 166.—Miquel Selvas Guitart, 49.—Jaume Segura Burgués, 169.—Manel Segarra Campmajó, 151.—Rafel Soler Corominas, 173.—Joan Serra Artigas, 120.—Joseph Sampere Portell, 170.—Pera Salvat Vendrell, 140.—Joan Sensada Freixa, 75.—Joseph Soler Bonet, 87.—Joan Sampere Bas, 72.—Joan Serra Basols, 168.

Antoni Torras Domenech, 73.—Pera Truyols Aymerich, 62.—Salvadó Trepat Marcet, 60.—Antoni Trés Jané, 156.

Agustí Utesà Grau, 104.

Joan Vallmunt Jò, 152.—Lluís Ventura Cañomeras, 27.—Francisco Ventura Sala, 74.—Joan Vidal Clusa, 71.—Angel Ventura Marcet, 83.—Joseph Vives Tura, 85.—Calixto Vila Alós, 133.—Ramon Vallés Esteve, 82.—Joan Ventura Figuerola, 128.—Rosendo Vidal Poch, 100.—Joan Vilatová Figuls, 114.

En lo Registre Civil d' aquesta ciutat s' han fet las següents inscripcions durant lo dia 15.

Naixements: Leonor Plá Illa.—Adelina Bayarri Andreu.—Maria Vila Roca.—Teresa Juan Aymerich.

Defuncions: Pascual Serras Santamaria, viudo, 86 anys.

NOVAS

Copiem de *La Renaixensa*:

«Deya dijous passat al vespre 'l *Noticiero Universal*:

«Esperamos que el governador señor Larroca dispondrá que se impida el abuso de algunos vendedores de periódicos, que pregonan por esas calles diarios y hojas de mayor ó menor actualidad, anunciando sucesos de última hora que solo han existido en la imaginación de esos aprovechados industriales.

Este sistema es ocasionado á abusos y perjudica el buen nombre de las empresas periodísticas.

Creemos que el senyor Larroca se apresurará á corregirlo.»

Y afectivament, ahir al matí 'ls venedors del *Noticiero* cridavan Rambla amunt y Rambla avall: lo *Ciero* ab la declaració de guerra als Estats Units. Y 'ls infelissos curiosos á proba dels articles d' en Coria vinga comprarlo y cercar, com una agulla en un paller, lo que *solo ha existido en la imaginación de esos aprovechados industriales*.

Diu que un Pare missioner predicava contra la usura y un juheu, lo més juheu del Call plorava. Diu que als devots alegres de la conversió del juheu l' aconhortavan: «que la Gracia de Deu... que sa misericordia infinita...»

Y 'l juheu, que ho era fins al moll dels ossos digué entre siglot y siglot: ploro d' alegría. Després d' aquestas prédicas vaig á quedar sol en l' oficl, tots mos germans se convertirán.

¿Si voldrá 'l *Ciero* que per ordre gubernativa se li disminuheixi la competencia?»

Lo *Semanario de Buñolas* ha obert en sas planas una secció catalanista. Felicitém al colega y esperém á no tardar veurel del tot adicte á la nostra causa.

En lo Centre Excursionista varen llegirse divendres á la nit dos documents referents á una importantíssima obra pública de Barcelona que 's coneix preocupava molt á nostre antich Concell de Cent, documents que han sigut trobats per don Norbert Font y Sagué. Se refereixen á portar las ayguas del riu Llobregat á Barcelona de lo qual ja 'n deliberá en 1448 lo Concell y en 1548 se comensaren los estudis que no 's continuaren per un impediment què trobaren á Esplugas.

Lo primer document porta la fetxa de 9 de Maig de 1627 detallant lo projecte de ocequia que devia comensar més avall del pont de Martorell y anar cap á Sant Andreu, per sota la riera de Rubí, Prop del Papiol y Molins de Rey (allí diu Molinsdereig) la torre dels frares de Santa Catarina, prop de Sant Feliu, Coll-blanch, Creu Trencada y Barcelona.

La acequia havia de tenir 20,000 canas de llargada, 7 pams de fondaria y 12 d' amplada y 's calculava que costaria 77,000 lliuras catalanas.

Lo segon document es un detallat estudi tècnic de la obra explicant lo modo de fer las nivellacions y discutint la pendent que hauria de donàrseli. Explica que s' havian fet la nivellació visual y de pas; y assegurant esser possible dita conducció, de la que deixaren marcadas ab fitas pedra 'ls llochs precisos per ahont devia comensarse y seguir.

Aquest document es molt curiós. Lo firman Fra Gervasi, de Monistrol, caputxi y Joseph Sayos, mestre fuster.

A continuació hi han indicacions del expedient que 's formá y per esser incompleta aquella documentació no pot saberse 'l motiu perque no s' arribá á realisar.

Segons ahir anunciarem de que lo teatro Principal comensaria la temporada de cuaresma ab la companyia dels senyors Parreño y Pigrau, se 'ns diu que segurament no será aquesta companyia la que trevallará en dita temporada á aquest teatro, per lo que ho notifiquem á nostres llegidors.

En la sala segona de la Audiencia, tindrà lloch avuy la vista del judici ordinari seguit entre donya Concepció Turull y don Joan Brujas.

Com de costum ahir celebrá sessió de primera convocatoria nostre Excm. Ajuntament baix la presidencia de D. Joseph A. Planas y ab assistencia de 12 senyors regidors.

Llegida y aprobada per unanimitat l' acta de la sessió anterior, doná compte de las sollicituts, dictámens y permisos d' obras presentats en Secretaria, aixis com de l' estat de comptes y distribució de fondos fins á la fetxa, tot lo cual acordá passés á las respectivas Comissions pera son examen.

Invitats per lo Sr. Alcalde per si hi havia algun senyor concejal que desitjés fer ús de la paraula, s' aixecá lo Sr. Domenech pera fer una moció á la Comissió de Foment al objecte de que estudihi la manera de sustituhir en los barris estrells lo llum de petroli per lo de gás tota vegada que ab molt poch cost podria obtenirse dita millora, que be la mereixen tota vegada que en lo caso de la població disfrutan de la llum eléctrica.

Lí contestá lo Sr. Durán com á individu de dita Comissió dihentli que entre los molts assumptos que hi ha pendent de resolució hi figura la petició del Sr. Domenech ab lo qual 's doná per satisfet y no haventhi altres assumptos de que tractar lo Sr. President aixecá la sessió.

TELEGRAMAS

Madrid, 15, 5 t.—S' ultiman los detalls pera establir á Cuba 'l cable directe que l' ha d' unir ab Espanya. Los punts ahont s' amarra son Cádiz, Tenerife y l' isla de Wiski, aprop de Puerto Rico.

Ha fondejai oquest mati á Cadiz lo vapor-correu «Buenos Aires» que conduheix malts y ferits.

CAMBIS

Londres á 90 días fetxa	33'25 d.
» á la vista.	33'62 p.
Paris. » » »	33'20